

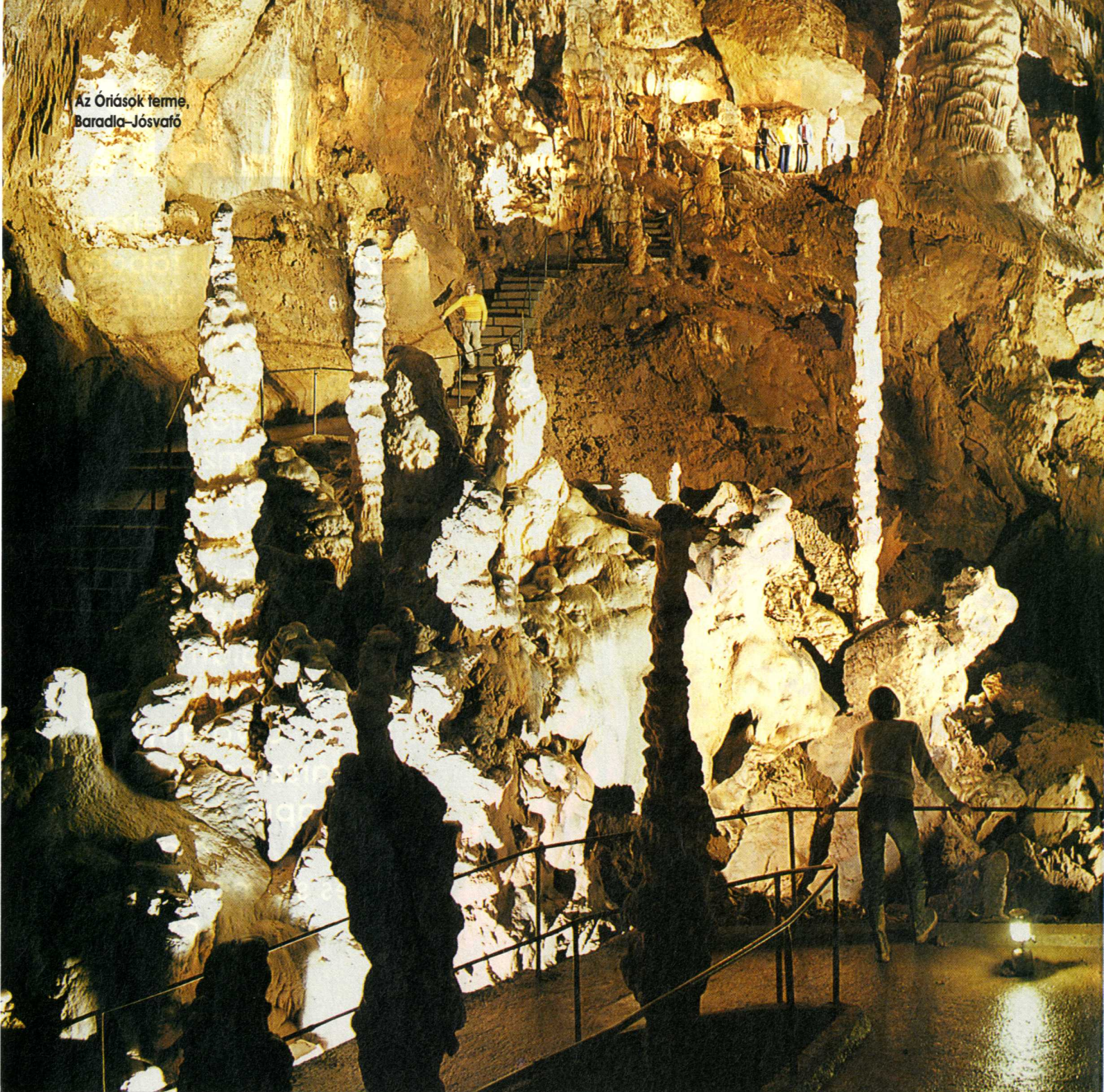
DENEVÉRLAK

Aggtelek nevéhez
elválaszthatatlanul tapad
a cseppkőbarlang,
ez a titokzatosan gyönyörű, és
gyönyörűségesen titokzatos
földalatti világ.

Az Aggteleki Nemzeti Park
ez is, és több is ennél:

szurdok, forrás
és levelibéka,
meg foltos
szalamandra
és mésztufa-lépcső,
árvalányhaj,
s karsztbokorerdő,
apró nőszirm,
zöld gyík
és sármányfióka,
s nem csupán
cseppkövek
jéghideg
birodalma...

Az Óriások terme,
Baradla-Jósvafő

HÉT PILLANTÁS

1. Barlangtúrák

A Baradla-Domicai-barlangrendszerbe három bejáraton juthatnak be a civil látogatók: az aggtelekin, a vörös-tóin és a jósvafőin. A mindenkinek ajánlható aggteleki rövidtúra egyórás, a vörös-tói középtúra pedig körülbelül másfél óráig tart. Igazán sportos, sőt romantikus vállalkozás az aggteleki – retek-ági – különleges túra, amely közel 7 kilométeres, majdnem 6 órán át tartó önfeledt barlangászt ígér.

2. Tavak

Aggtelek és Jósvafő között félúton az országútról levezető földút mentén található a Medve-szklákról híres Vörös-tó, míg a jósvafői Tengerszem-tavat – az azt körülvevő erdőkkel és vízfolyásokkal együtt – legegyszerűbben a Tengerszem Szálló parkolójából lehet megközelíteni. Az Aggteleki-tó viszont nem annyira vízeről, mint inkább a föllette lévő Tó-hegy oldalában található, felszíni karsztal „megszórt” ördögszántásról ismert.

3. Források

A víznyelőkön keresztül bejutó csapadékvíz a barlangjáratokban gyűlik össze, majd karsztforrásokban tör

a felszínre. Ilyenek például a Lófej-forrás, a Nagy-Tohonya-forrás és a Vecsem-forrás. Legnagyobb vízhozama – 8-10 köbméter percenként – a Jósva-forrásnak van.

4. Építészet

A régi épületek barátai is találnak maguknak látnivalót az Aggteleki Nemzeti Park környékén. A legtöbb szép parasztház Jósvafőn, Szögligeten, Perkupán és Tomakápolnán található. Említést érdemel a zubogyi református templom, a tomaszent-andrási ikerszentélyes templom, a martonyi kolostorom és az egykori Szádvár falmaradványa.

5. Földtan

Az Országos Alapszelvény Prog-

ram keretében az Aggteleki Karsztvidék területén több mint 30 földtani alapszelvényt, vagyis geológiai szempontból érdekes rétegsort tártak fel és láttak el magyarázó táblákkal. Ilyen alapszelvények láthatóak például az Aggtelek és Perkupa közti országút mentén.

6. Élővilág

Meglepően gazdag a nemzeti park élővilága. A szinte talaj nélküli sziklákon nyílt mészkő-sziklagepeket, a kevésbé meredek lejtőkön bokorerdő foltokkal mozaikosan váltakozó mészkő-lejtősztyeppeket és pusztafüves lejtőket találunk. Mindegyik bővel-

DENEVÉRLAK

FOTÓ: HORLING ROBERT

● A kirándulóbuszok szinte a barlang szájáig tolnak, s tán be is állnának egészen, ha elkényelmesedett utasaikat nem csábítaná hüllőkiállításra a pénztár mellé kikötött varánuskölyök. Mert az aggteleki Baradla-barlang ékességei legújabbán pironok és boák, meg a pazar – s tegyük hozzá gyorsan, hogy ingyenes – toalette, mint a full service elengedhetetlenül szerkesztés.

Nos, aki tipródott már dzsippen – fel a hegyre – az erdészet kezelésében lévő kanyargós utakon, s kapott az oly áhított cél kapujában alig bögrényi, kannából merített és hűvösnek éppen nem mondható vizet, húzott aztán gumicsizmát, két számmal nagyobbat persze, nehogy szorítson, és csúszott és mászott, az úgymond járhatóbb ösvényen, melyre persze magára valamit is adó süvölvény barlangász so-

ha nem tenné – még csak viccből sem – a lábát, és kérdezte már elfúló hangon huzatos rókalyuk fölé magasodva: ugye a barlang még odébb van? Hát nem. (A barlang mindig ott van, csak le kell hajolni érte.)

Nos, akit aztán öten préseltek által a szájon, mikor – mint tudjuk – lélek aztán se ki, s főként se be. (Egyébiránt utóbbi a több, horzsolások nyakon, háton, fartájékon.) És a járat az olyan, hogy beljebb sem tágasodik, s még csak véletlenül sem lejtős, pontosabban mindkét irányba haladva emelkedő benyomását kelti, s csak néhány óra múlva, mikor már erősen izmos az újonc, azért csak felderít valamit a karbidlámpák fénye, s ott, a teremé boltsulós barlang előszobájában, az ember nem látta cseppkövek között, még a rövidlátók módjában körbehunyorgók is megsejthetik mindazt,

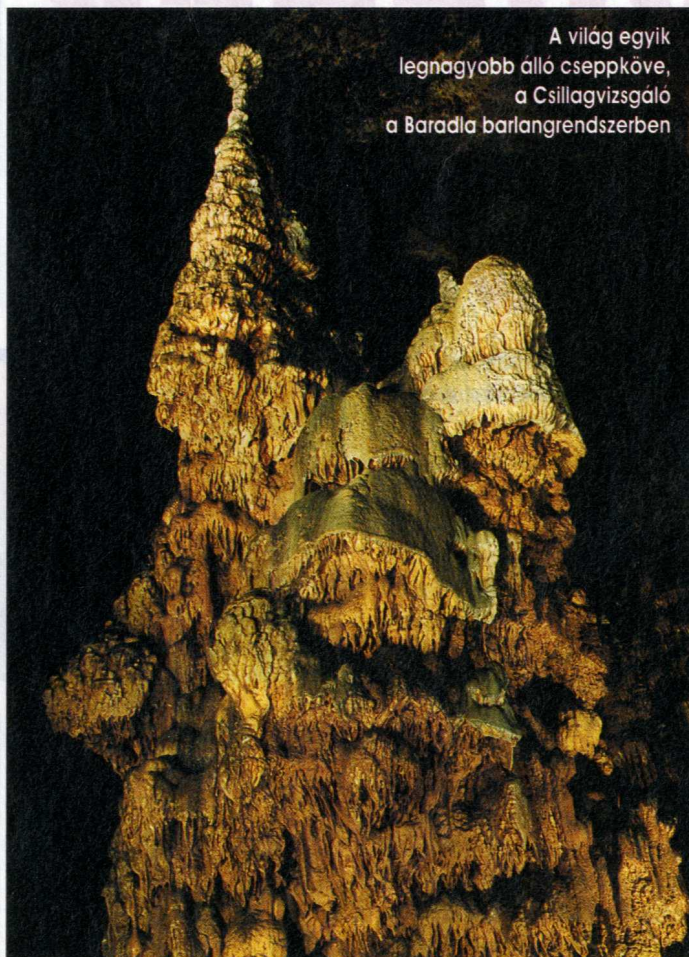
amiről általában csak az öreg denevérek tudnak. Nos, aki mindezt túlélte, s kúszott fényre kéjes vigyorba torzuló orcával, az pontosan tudja, hogy mi a különbség.

Mert Baradla szája öblös torok, ösvénye széles betonjárda, terme vásári méretű csarnok, s lámpája sem pillogó karbid, de nagyvárosi vilanyfényár... Mégis élmény az óriások terme, Ganymedes kútja, vagy épp a Styx, ezúttal valóban, mint az alvilág folyója, és a tengernyi cseppkő: megannyi oszlop, pillér, csipkés párkány, szóval mindez élményszerű, akár egy virslis, mustáros családi vasárnap, és leporolható, mint a régi mesekönyvek, és megismételhető, mint az osztálykirándulások, és ide – legalább ide – azért egyszer mégiscsak el kell jönni, mert érdemes körülnézni – lent is, fent is – az Aggteleki Nemzeti Parkban.

FARAGÓ JÓZSEF

Nem elefántfűl, bár így nevezik, hanem függő cseppkő

A világ egyik legnagyobb álló cseppköve, a Csillagvizsgáló a Baradla barlangrendszerben

kedik mediterrán fajokban, amelyek közül jó néhány itt éri el elterjedésének északi határát.

7. Árak

Egy aggteleki rövid barlangtúra 180 forint fejenként, ugyanez hosszútúra esetében 1000 forint. Kétágyas zuhanyzós szoba ára egy éjszakára a jósvafői Tengerszem Szállóban 1540 forint. Az aggteleki Baradla Kemping területén éjszakánként 1000 forintért lehet III. osztályú 4 személyes faházat bérelni. Lehet még lovagolni (óránként 300 forint), kocsikázni, illetve szánon utazni (810 forint egy óra) és horgászni (napi 300 forint).